

नरकपातमार्गात् PAKĀT. 166, 19. इमं नृपो विग्रहमार्गमास्थितः Weg so v. a. Mittel KĀM. NĪTIS. 10, 41. योगिन्या मन्त्रमार्गो ऽयं नास्माकं विषयः पुनः KATHĀS. 37, 191. वैराग्यमार्गेणā vermittelst VARĀH. BṚH. S. 74, 5. Ueber die Bedeutung des Wortes मार्ग bei den Buddhisten s. Lot. de la b. l. 518. fgg. KÖPPEN 1, 222. 224. 398. fgg. 408. 436. HIUEN-TSANG 1, 443. BURN. Intr. 291. — e) Darmkanal, After TRIK. 2, 6, 20; vgl. स्र्कार्नि-सर्गामार्ग Spr. 2281, v. l. — f) Art, Weise, Verfahrensart, Art und Weise der Erscheinung MAITRAJUP. 6, 10. स्मृत्याचारव्यपेतेन मार्गेण JĀGĪ. 2, 5. मार्गो ऽयमुचितः Spr. 881. इति धैर्यस्य मार्गो ऽयं न तारुण्यस्य सङ्गिनः KATHĀS. 27, 183. तथा मय्यपि मार्गो ऽस्य ज्ञातिसिद्धः क्व गच्छति 39, 108. पाशव Vet. in LA. 20, 18. स किं मार्गो यस्मिन्न भवति परानुग्रहसः die rechte Weise Spr. 2845. मैव नो जैषीरमार्गेणā नृशंसवत् auf eine unredliche Weise MBh. 2, 2035. मल्लमार्गश्च हूषितः der gute Brauch —, die alte Sitte der Ringer HARIV. 4710. युद्धं sg. und pl. die verschiedenen Arten des Kampfes KĀM. NĪTIS. 13, 41. MBh. 3, 16412. HARIV. 3737. fg. 3010. सर्वयुद्धेषु मार्गज्ञः 10214. सर्वसंप्राममार्गज्ञ ebend. so v. a. Manoeuvre: कृत्वा धनुषि ते मार्गाव्यर्चयामु चासकृत् । गजपृष्ठे ऽश्चपृष्ठे च नियुद्धे च MBh. 1, 5340. चचार समरे मार्गान्बाणैः (u. चर् ४. falsch übersetzt) R. 3, 34, 4. स तेन (निस्त्रिंशेन) विचरन्मार्गान् (u. चर् mit वि 11. falsch übersetzt) HARIV. 11047 (S. 791). चरत्स्तस्मार्गमार्गश्च धनुर्मार्गोश्च शिखया MBh. 7, 3091. असिमार्गान्विविधांस्त्रिंशद्भिरुः 3589. 1, 5341. रथमार्गान्विचित्रास्ते विचरन्तः (u. चर् mit वि 11. dieses und das folgende Beispiel unrichtig aufgefasst) 3, 12233 (ARĀ. 10, 37). मार्गान्वल्लुविधांस्तत्र विचरुः (क्याः) 12110 (ARĀ. 7, 8). तस्य लाघवमार्गस्थं चापम् 6, 2686. Vgl. इति प्रकारान्द्वात्रिंशद्विचरन् HARIV. 11048 (S. 791). — g) Rechtsfall: षष्टादशसु मार्गेषु निबद्धानि (कार्याणि) M. 8, 3, 9, 250. — h) Stil, Schreibart KĀVĪĀD. 1, 40. Verz. d. Oxf. H. 204, a, 16. 208, a, 32. काव्यं SĀH. D. 18, 13. वाचो विचित्रमार्गाणाम् KĀVĪĀD. 1, 9. — i) edler Tanz d. i. Pantomime DAÇAR. 1, 9. — k) edler Gesang (im Gegens. zum vulgären): गीते द्वेधा मार्गो देशी मार्गः स यो विरच्यद्यैः । अन्विष्टे भरताद्यैः शंभारये प्रयोक्तव्यः ॥ Verz. d. Oxf. H. 200, a, No. 475. 200, b, No. 476. Inscr. in Journ. of the Am. Or. S. 7, 10, Çl. 37. — l) in der Dramat. das Zeigen des Weges zu Etwas, Mittheilung wie Etwas zu Stande kommen oder sich ereignen soll (तत्रार्थकीर्तन) DAÇAR. 1, 35. PRATĀPAR. 21, b, 7. 36, a, 1. — m) (in geometry) a section WILSON. — Vgl. इन्द्रं, उन्मार्ग, कर्म, जम्बू, जल, त्रि, देव, ननत्र, नरेन्द्र (RAGH. 6, 67 = राजमार्ग), 2. निर्मार्ग, पुर, प्रतिमार्गम्, बलुमार्गो, बुद्धमार्ग, भक्तिमार्गनिद्वेषण, मन्मार्ग, मुद्गा, यन्त्र, राज, लोक, वि, वृथा.

मार्गक (von 2. मार्ग) m. der Monat Mārgaçirsha ÇABDAM. im ÇKDR. — Vgl. प्रति.

मार्गण (von 1. मार्ग) 1) nom. ag. verlangend, fordernd: मार्गणीः (Pfeile) त्तमार्गणीः MBh. 6, 5561. ein Bettelnder, Bettler AK. 3, 1, 49. H. 388. an. 3, 219. MED. n. 71. — 2) m. a) Pfeil AK. 2, 8, 3, 55. H. 778. H. an. MED. HALĀJ. 2, 311. MBh. 4, 1703. 3, 2087. 7215. 6, 5561. R. 3, 25, 5. 6, 63, 21. 67, 33. 68, 22. 70, 31. 77, 14. RAGH. 9, 22. 65. ed. Calc. 3, 53. Spr. 2297. स° adj. MBh. 3, 8486. 10963. HARIV. 12531. समार्गपाणुं धनुः MBh. 3, 16208. — b) Bez. der Zahl fünf (wegen der fünf Pfeile des Liebesgottes) SÜRJAS. 1, 30. — 3) u. a) das Suchen AK. 3, 3, 30. H. an. MED.

पुण्यश्लोकस्य MBh. 3, 2726. fg. HARIV. 10314. R. GORR. 1, 4, 77. 78. मा-नुष्ये कदलीस्तम्भनिःसरे सारमार्गणम् । यः करोति Spr. 4712. मत्स्यमा-र्गणशील Comm. zu TBR. 3, 4, 1, 12. कार्यं das Suchen —, das Ausfor-schen einer Sache DAÇAR. 1, 46. — b) das Bitten, Betteln H. an. MED. auch मार्गणा f. H. ç. 94. मार्गणा n. = प्रणय GĀTĀDH. im ÇKDR. affection, affectionate solicitation or inquiry WILSON; प्रणय wird auch als Syno-nym von याञ्जा aufgeführt. — Vgl. ऋण, नष्ट.

मार्गणक (von मार्गण) m. ein Bittender, Bettler HALĀJ. 2, 204.

मार्गणाता (wie eben) f. das Pfeilsein: °तां गतः zum Pfeil geworden VIKR. 144.

मार्गणाप्रिया (मा° + प्रि°) f. N. pr. einer Tochter der Prādhā MBh. 1, 2553.

मार्गतोरण (2. मार्ग + तो°) ein über einen Weg errichteter Ehrenbo- gen RAGH. 11, 6.

मार्गदायिनी (2. मार्ग + दा°) f. die aus dem Wege Gehende, N. der Dākshājanī in Kedāra Verz. d. Oxf. H. 39, b, 1.

मार्गद्रुम (2. मार्ग + द्रुम) m. ein am Wege stehender Baum KATHĀS. 106, 2.

मार्गधेनु (2. मार्ग + धेनु) m. (nach ÇKDR. und WILSON) ein Jōgāna (urspr. wohl Bez. des eine Kuh darstellenden Meilensteins) HĀR. 197. ÇABDAM. im ÇKDR. °धेनुक n. dass. TRIK. 2, 1, 17.

मार्गप (2. मार्ग + 2. प) m. Wegemeister, Bez. eines best. Amtes 4te RĀĒA-TAR. 37. 110. 135. — Vgl. मार्गेश and ऋषपति, ऋषाधिप, ऋषेश in den Nachträgen.

मार्गपति m. dass. 4te RĀĒA-TAR. 43. 86. 144. मन्त्र° 92.

मार्गपथ (2. मार्ग + पथ) m. Bahn: सूर्य° R. 3, 61, 9.

मार्गपाली (2. मार्ग + पा°) f. Hüterin der Wege, Bez. einer best. Göttin PĀDMA-P., UTTARAKH., KĀRTTIKAM. 124 im ÇKDR.

मार्गबन्धन (2. मार्ग + बन्ध°) n. das Versperren des Weges KĀM. NĪTIS. 18, 62.

मार्गमर्षि m. N. pr. eines Sohnes des Viçvāmītra MBh. 13, 256.

मार्दमर्षि ed. Bomb.

मार्गमित्र m. patron. PRAVARĀDHJ. in Verz. d. B. H. 37, 6 (pl.).

मार्गपथ (?) m. patron.; pl. SĀṢK. K. 183, a, 1.

मार्गरक्षक (2. मार्ग + रक्ष°) m. Wegehüter R. 2, 82, 19. °रक्षक ed. Bomb.

मार्गराधिन् (2. मार्ग + रा°) adj. den Weg versperrend KATHĀS. 46, 199.

मार्गव m. eine best. Mischlingskaste: निषादो मार्गवं सूते दाशं नौक-र्मज्ञीविनम् । कैवर्तमिति यं प्राङ्कार्यावर्तनिवासिनः ॥ M. 10, 34. — Vgl. मार्गार, 2. मार्दव.

मार्गवटी (2. मार्ग + व°) f. Bez. einer Schutzgöttin auf Reisen Verz. d. Oxf. H. 18, b, N. 9.

मार्गवशानुग (2. मार्ग - वश + अनु°) adj. f. स्या dem Wege entlang gehend, am Wege liegend: पश्यन्वनानि चित्राणि पर्वतांश्चाधसंनिभान् । सरासि सरितश्चैव पथि मार्गवशानुगाः ॥ R. 3, 16, 2.

मार्गवशायात (2. मार्ग - वश + या°) adj. dass.: प्राय स च क्रमात् । म-ध्ये मार्गवशायातं नगरं पौण्ड्रवर्धनम् VID. 186. Man streiche demnach den Artikel मध्येमार्गम्.

मार्गवेप m. patron. oder metron. eines Rāma AIR. BR. 7, 27.

मार्गशाखिन् (2. मार्ग + शा°) m. ein am Wege stehender Baum RAGH. 1, 45.

मार्गशिर m. der Monat Mārgaçirsha ÇABDAR. im ÇKDR. VARĀH.